

Archeologienota

Antwerpen (Deurne-Merksem), Theunisbrug

Deel 3: Programma van maatregelen

Inhoud

1	Gemotiveerd advies.....	2
2	Programma van maatregelen	3

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van het bureauonderzoek is gebleken dat voor het plangebied Antwerpen Theunisbrug, hoewel deels gelegen op een archeologisch potentieel interessante locatie, een zeer lage verwachting op de aanwezigheid van intacte archeologische resten kan worden vastgesteld.

Deze conclusie is met name gebaseerd op de verstoringen die in het gebied al hebben plaatsgevonden en het feit dat als er al archeologisch relevante lagen nog intact aanwezig zijn, het onderzoek van dergelijke diepgelegen lagen zeer kostelijk is, zeker in het licht van de beperkte kenniswinst die een dergelijk onderzoek zou opleveren. Hieronder (en met name in het verslag van resultaten) wordt deze conclusie uitgebreider toegelicht.

De **noordelijke kanaaloever** werd in het verleden reeds zo goed als volledig verstoord door bouwwerkzaamheden en bijbehorende graafwerken. Het onderzoekspotentieel is hier dan ook onbestaande.

Voor de **zuidelijke kanaaloever** geldt een minder duidelijk verstoringsverleden, maar desondanks is de kans op het aantreffen van intacte archeologische waarden hier ook eerder klein. Hoewel de oevers van rivieren en oude lopen ideale gebruiks- en vestigingslocaties zijn gebleken in diverse archeologische perioden, meent BAAC dat er voor de specifieke onderzoekslocatie op de zuidelijke kanaaloever toch eerder een lage verwachting kan vooropgesteld worden. De redenen hiervoor zijn dat ondanks dat er graafwerkzaamheden in de directe omgeving en binnen het plangebied zelf hebben plaatsgevonden, er geen meldingen van archeologische vondsten zijn die kunnen wijzen op (pre)historisch gebruik van de zone. In de CAI zijn enkel locatiespecifieke waarden in de directe omgeving aanwezig.

Het rechte trekken en overwelden van het Klein Schijn en/of het verleggen van de loop ervan in historische tijden zal ook al een impact hebben gehad op het bodemarchief. Datzelfde geldt voor de aanleg van de industrie ter plaatse.

Bovenstaande leidt tot de conclusie dat zeker ondiepe archeologisch relevante lagen niet meer intact in het plangebied te verwachten zijn. Aangezien de zuidelijke kanaaloever binnen het onderzoeksgebied deel uitmaakt van de vallei van het Klein Schijn is de kans wel aanwezig dat er verschillende archeologische niveaus op grotere diepte aanwezig zijn. Door de werking van de rivier is het mogelijk dat het bodemarchief op verschillende tijdstippen afgedekt werd door overstromings- en/of hellingssedimenten. De kans dat de archeologisch relevante lagen op grotere diepte voorkomen is daardoor aanwezig.

De beschikbare methoden voor een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem zijn een veldkartering, geofysisch onderzoek en landschappelijk bodemonderzoek. Het *geofysisch onderzoek* spoort anomalieën in de bodem op, maar door de lage verwachting van stenen structuren in het bodemarchief van het onderzoeksgebied, de verharding en verstoringen van de bovenste niveaus en

de diepe ligging van eventueel archeologisch relevante lagen is de kans onbestaande dat deze methode resultaat oplevert. De definitieve interpretatie van de gegevens die door een dergelijk onderzoek kunnen worden bekomen zijn afhankelijk van een andere ondersteunende vooronderzoek met of zonder ingreep in de bodem. Een *veldkartering* kan enkel een indicatie geven uit welke perioden vondsten in de bouwvoor aanwezig zijn. Van een bouwvoor is op de onderzoekslocatie geen sprake. De kans dat eventueel aanwezige materialen van elders afkomstig zijn, is bovendien zeer groot.

Tenslotte kan een landschappelijk bodemonderzoek onderdeel uitmaken van een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Dit zou inzicht kunnen geven in de gaafheid van dieper gelegen bodemlagen. Op basis van enkel een landschappelijk bodemonderzoek echter zal voor de onderzoekslocatie op de zuidelijke kanaaloever niet kunnen worden beslist of het terrein kan worden vrijgegeven, dan wel dat er een verder vervolgonderzoek moet plaatsvinden. Daarvoor zijn, in geval van een intact bodemprofiel, minstens proefsleuven nodig. Het aanleggen van proefsleuven op de kanaaloever zou een zeer kostelijk gebeuren zijn: vanwege de diepe ligging van mogelijk relevante lagen moet om een proefsleuf van 2 m breed op het juiste niveau aan te leggen een getrapte sleuf met een zeer grote breedte aan het oppervlak worden aangelegd (per halve meter dalen moet ongeveer een meter aan extra breedte worden gerekend). Bovendien zou in geval van een gravend onderzoek eerst een damwand moeten worden geplaatst tussen het Albertkanaal en de uit te graven zone. De financiële implicaties hiervan wegen niet op tegen de zeer beperkte archeologische en op zijn best versnipperde kenniswinst voor het terrein.

BAAC bvba acht het niet nodig om voor de onderzoekslocatie verder archeologisch (voor)onderzoek uit te voeren. Bijgevolg dient ook geen Programma van Maatregelen te worden opgesteld.

2 Programma van maatregelen

N.v.t.